

SZAKDOLGOZAT

Szóllósi Soma

2025

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Károly Róbert Campus

Vidékfejlesztés és Fenntarthatóság Gazdaság Intézet

Pénzügy és számvitel alapképzési szak

**Magyarnándor község önkormányzat gazdálkodásának
elemzése**

Belső konzulens: Dr. Tóth Eszter Ilona
egyetemi docens

Készítette: Szöllősi Soma

Gyöngyös

2025

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS	1
2. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS ALRENDSZERE	3
2.1. Az államháztartás fogalma, feladatai.....	3
2.2. Az államháztartás funkciói	4
2.3. Fiskális politika, fiskális rendszer	5
2.4. Az önkormányzatokról általánosságban	6
2.4.1. Az önkormányzatok típusai	6
2.4.2. Az önkormányzatok feladatai	7
2.4.3. A helyi önkormányzatok gazdálkodása és célkitűzései	8
3. MAGYARNÁNDOR TELEPÜLÉS TÖRTÉNETE ÉS ÖNKORMÁNYZATÁNAK BEMUTATÁSA.....	11
3.1. Magyarnándor község történelme	11
3.2. Magyarnándor község földrajzi elhelyezkedése.....	12
3.3. Magyarnándor napjainkban	13
3.4. Magyarnándor község önkormányzatának bemutatása	15
3.4.1. Szervezeti egységek.....	15
3.4.2. Képviselő-testület	16
3.4.3. Polgármester	16
3.4.4. A jegyző.....	17
3.4.5. Közös Önkormányzati Hivatal.....	17
3.5. A dolgozatban alkalmazott módszerek ismertetése.....	18
4. MAGYARNÁNDOR ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSÁNAK ELEMZÉSE.....	19
4.1. Magyarnándor község SWOT- elemzése	19
4.2. A község mérlegének elemzése	20
4.2.1. A mérleg eszköz oldalának elemzése.....	20

4.2.2. A mérleg forrás oldalának elemzése	24
4.3. Magyarnándor község pénzügyi helyzete.....	28
4.3.1. Likviditás vizsgálat	28
4.3.2. Tőkeáttételi vizsgálat	29
4.4. Magyarnándor község önkormányzat bevételeinek és kiadásainak elemzése.....	31
5. KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	34
6. ÖSSZEFOGLALÁS.....	35
7. IRODALOMJEGYZÉK.....	37
8. ÁBRAJEGYZÉK	39
9. TÁBLÁZATJEGYZÉK	40
10. Nyilatkozatok	41

1. BEVEZETÉS

Szakedolgozatom témája Magyarnándor Község Önkormányzatának fejlesztései és azok elemzése mind bevételi és kiadási oldalról egyaránt. Születésem óta magyarnándori lakos vagyok, ezért érdekel a község gazdálkodása, mert régen is központi szerepet töltött be a környező falvak viszonylatában. Témaválasztásomat nagyban befolyásolta az elmúlt években bekövetkezett fejlődésnövekedés a településen. Folyamatosan nyomon követtem az utóbbi években falunk fejlődését, szépülését és élhetőbbé válását.

Több települést is összefog Magyarnándor Község Önkormányzata. Régebben csak három falu tartozott az önkormányzat működése alá; ezek Magyarnándor mellett Cserháthaláp és Debercsény voltak, melyek egy irányítószám alá is tartoznak a mi településünkkel egyetemben, de ma már a Szanda község önkormányzata is csatlakozott bizonyos mértékig a kirendeltség működéséhez.

Témám azért aktuális, mert az évek során lefele ívelő fejlődési tendencia az utóbbi pár évben több beruházás, pályázat következtében erőteljes fejlődésnek indult.

Továbbá érdekel, hogy milyen pályázatok felhasználásával próbálta felfele ívelő pályára állítani a község gazdálkodását. Milyen hazai forrású pályázatokat vett igénybe (például: Magyar Falu Program, Széchenyi Terv Plusz, Széchenyi 2020 ERFA), valamint milyen Európai Unió által támogatott pályázatok kerültek felhasználásra (például: INTERREG pályázat).

Valamennyi kötődésem már volt korábban középiskolai tanulmányaim során az önkormányzathoz, mivel diákmunka keretében már akkor betekintést nyertem az önkormányzat működésébe.

Magyarország közigazgatásában fontos szerepet töltenek be vármegyéinkben működő önkormányzataink, valamint egy település életében is. Fontos döntéseket hoznak a lakosságot érintő ügyekben, továbbá biztosítaniuk kell a kötelező és a vállalt feladataik megfelelő elvégzését a lakosság biztonságos jólétének érdekében. Az alábbi feladatok ellátásához a településnek rendelkeznie kell megfelelő bevétellel, mely fedezi működéséhez szükséges kiadásait.

A dolgozatom megírásával az a célom, hogy minél teljesebb képet adjak az önkormányzat gazdálkodásáról, bevételeiről, kiadásairól, valamint pénzügyi helyzetéről a 2021-2024 közötti időszak bemutatásával.

A szakdolgozatomat az államháztartás rendszerének bemutatásával kezdem, majd az önkormányzatok működését ismertetem általánosságban, ezt követően pedig Magyarnándor Község Önkormányzatának és a helység településtörténetének feltárásával folytatom. Ezt követően az önkormányzat pénzügyi helyzetét elemzem különböző mutatók segítségével mérleg alapján (bevételek, kiadások).

Végül a szakdolgozatom eredményeképpen javaslatokat teszek és következtetéseket vonok le az önkormányzat további hatékonyságának érdekében.

2. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS ALRENDSZERE

„Az államháztartást az állam és a helyi önkormányzatok közfeladatokat ellátó, valamint finanszírozó gazdálkodásának technikai rendszereként definiálhatjuk.⁶ Az államháztartás a tágan értelmezett kormányzat gazdálkodásának rendszerét, másképpen fogalmazva az állampénzügyek technikai vetületét jelenti.” (Lentner, 2015)

Az államháztartás egy többlépcsős rendszer, mely szigorú szabályok alapján működik. Az önkormányzatok az államháztartás részét képezik, szoros kapcsolat van közöttük.

2.1. Az államháztartás fogalma, feladatai

Az államháztartás egészéről a 2011. évi CXCV. törvény rendelkezik.

Az államháztartás fogalma és feladatai:

Az államháztartás fogalma: olyan mérleg, illetve szabályrendszer mely egyaránt tartalmazza a központi és helyi kormányzat bevételeit és kiadásait. Ezt nevezzük az államháztartás rendszerének. (Györfi és Vigvári, 2009)

Az államháztartás egy olyan gazdasági rendszer, amely az állam funkcióinak ellátására szolgál. „Az államháztartás az állam és a helyi önkormányzatok feladat- és hatásköreinek ellátását szolgáló pénzeszközöket (közpénzek) és vagyontárgyakat (közvagyon), az ezekkel való gazdálkodást, továbbá mindezek jogi szabályozását foglalja magában.” (Bathó et al., 2002)

Az állami feladatok az államháztartás rendszerében jelennek meg, amelynek több részét ismerhetjük meg:

- központi kormányzat
- társadalombiztosítási alapok
- elkülönített állami pénzalapok
- helyi önkormányzatok

Az államháztartásnak öt fő feladata van:

- allokáció
- újraelosztás
- egyensúly megőrzése

- jogi keretek kialakítása
- önfenntartás

2.2. Az államháztartás funkciói

Az államháztartás azon közfeladatok összessége, amiket az állam a közhatalom birtokosaként, helyzetéből és kötelezettségből adódóan, funkcióként lát el a közösség érdekében. (Kolozsi, 2017)

Az államháztartásnak három alapvető funkciója van:

1. Tradicionális funkció: Egyidős az állam kialakulásával. A funkció keretében az állam által teljeskörűen ellátott feladatok a következők: államhatalmi, államigazgatási, igazságszolgáltatási, fegyveres és rendvédelmi szervez által, valamint az önkormányzatok által ellátott feladatok. Ide tartozik például:

- a jogalkotás feladatai:
 - a társadalmi élet jogi kereteinek biztosítása □ kormány szintű jogalkotás
 - parlamenti jogalkotás
 - helyi jogalkotás
- a jogalkalmazás feladatai:
 - a bíróságok, valamint a közigazgatási szervek által elvégzett jogalkalmazás
- az állami szuverenitás biztosítása:
 - államhatár védelme
 - honvédelem
 - háziőrizeti rendszer működtetése
 - stb.
- a belső rend védelme és a közbiztonság fenntartása:
 - nemzetbiztonsági feladatok ellátása
 - bűnözés elleni tevékenységek
 - rendészeti tevékenységek stb.

2. Szociális funkció: az államilag szervezett társadalmak „érett korba” lépésével, az állami gondoskodó szerep megjelenésével alakult ki. Ezen funkció esetében a redistribúció, azaz újraelosztás mind célként, mind eszközként megjelenik, célja a kiugró jövedelemkülönbségek csökkentése. Fontosabb részei:

- állami- önkormányzati egészségügyi ellátó rendszer, például: egészségügyi alapellátás; járó-, és fekvőbeteg szakellátás stb.
- állami- önkormányzati szociális ellátórendszer. például.: természetbeni juttatások; pénzügyi segélyezési lehetőségek; stb.
- állami nyugdíjrendszer és egészségbiztosítási rendszer. például.: közös kockázatvállaláson és a szolidaritás elvén alapuló kötelező társadalombiztosítás működtetése
- állami- önkormányzati oktatási rendszer. például.: óvodai ellátás; alapfokú és középfokú közoktatás; stb.
- állami gyermek- és ifjúságvédelmi intézményrendszer. például.: nevelési segély; gyámhatósági eszközök.
- munkanélküliség kezelése. például.: segélyezés

3. Gazdaságpolitikai funkció: ezt a funkciót tekinthetjük a „legfiatalabbnak”. Lényege, hogy az állam képes a gazdaság egészének befolyásolására, hiszen ő a legnagyobb jövedelemtulajdonos. Célja a gazdasági növekedés támogatása, valamint a gazdasági visszaesések csökkentése. (Bathó et al., 2002)

2.3. Fiskális politika, fiskális rendszer

„A fiskális politika minőségének, a költségvetési hiány mértékének, valamint az államadósságnak hosszú távon kiemelt szerepe van egy adott ország gazdaságában, gazdasági növekedésében.” (Nádasi, 2010)

A költségvetési (fiskális) politika a gazdaságirányítás eszköze, a pénzügyi politika része. Az állam központi döntéseinek összessége, mely költségvetési eszközökkel segíti a gazdaságpolitikai célokat. A jövedelmek újraelosztásán keresztül befolyásolja a vállalkozások és a lakosság jövedelmét. A fiskális politika főbb elemei a következők:

- közkiadások,

- adóztatás és
- államadósság kezelése.

„A fiskális politika célja:

- a hosszú távú gazdasági növekedés biztosítása,
- a gazdasági ingadozások keretek közé szorítása, valamint
- a munkanélküliség alacsony szinten való tartása” (Fellegi, 2010)

2.4. Az önkormányzatokról általánosságban

„Magyarországon az 1990. évi önkormányzati törvény teremtette meg az önkormányzatok működésének jogi kereteit, melynek eredményeként a mintegy 1600 tanácsi-igazgatási igazgatási egység helyébe közel 3200 önkormányzat lépett. Az önkormányzati alapjogok megnövekedett önállósághoz juttatták a helyi döntéshozókat azért, hogy a helyben felmerülő szükségletek minél jobban kielégítség.” (Demeter et al., 2011)

A település lakosságának joga van helyi önkormányzathoz. A választópolgárok megválasztott képviselőiken keresztül gyakorolhatják jogaikat. (Novotnik és Varga, 1998)

A helyi önkormányzatok alapjogait meghatározza a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011.évi CLXXXIX. sarkalatos törvény, melyet 2012. január elsején helyeztek hatályba és azóta is érvényben van.

„Ennek értelmében helyi közügy alatt alapvetően a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátása, valamint a helyi önkormányzás és a lakossággal való együttműködés szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek megteremtése értendő” (Téglási, 2018)

Önkormányzat fogalma: Az önkormányzat egy helyi közösség által létrehozott szervezet, amely a település ügyeit önállóan intézi. Feladata, hogy a lakosság érdekeit képviselje, és gondoskodik a közszolgáltatások megszervezéséről, például az oktatásról közvilágításról vagy a hulladékszállításról. Működését a választott képviselő-testület irányítja, amelyet a helyi lakosok választanak meg. Két csoportja van: megyei és települési. illetve speciális esetnek számít a főváros és kerületei

2.4.1. Az önkormányzatok típusai

„Hazánkban a helyi önkormányzatok települési és területi, azaz megyei szinten, valamint a fővárosban két szinten – a főváros szintjén és a fővárosi kerületekben – működnek. Települési önkormányzatok a községekben, a városokban, a járásszékhely városokban, a megyei jogú városokban és a fővárosi kerületekben működnek. A helyi önkormányzati rendszerben kizárólag az ellátott feladatok különböztetik meg a városokat a községi önkormányzatoktól.”(Kovács et al., 2016)

Az önkormányzatok típusai a következők:

1. Települési önkormányzatok:

- községi önkormányzat,
- nagyközségi önkormányzat,
- járásszékhely városi, városi önkormányzat,
- megyei jogú város települési önkormányzat. (Lentner 2019)

2. Megyei önkormányzatok feladatai:

- területfejlesztés
- vidékfejlesztés
- területrendezés
- kordinációs feladatok

3. A főváros és kerületei

A fővárosi önkormányzat vezetője a főpolgármester, képviselő testülete a közgyűlés, helyileg a főpolgármesteri hivatal Budapesten található. Feladatai ellátása mellett felügyeli még a kerületi önkormányzatokat is. A főváros minden kerületének élén egy-egy polgármester található, melyek települési önkormányzatokként működnek. (Lentner, 2019)

2.4.2. Az önkormányzatok feladatai

Az önkormányzatok feladatait törvény írja elő, melyben meg vannak határozva milyen feladatokat kell ellátnia minden önkormányzatnak, ilyenek lehetnek a következők:

1. Kötelező feladatok:

- óvodai nevelés és oktatás biztosítása
- településfejlesztés és rendezés
- közvilágítás, utak, járdák fenntartása

- közegészségügyi és szociális ellátások megszervezése
- közbiztonság megtartása

„Ezen feladatok egy jelentős része nem jelenik meg központi jogszabályokban, azokról az önkormányzat dönt: amennyiben a feladat ellátása a természetes személyek, jogi személyek, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek jogait és kötelezettségeit érinti, akkor rendeletben vállalhatja, amennyiben ilyen kihatásai nincsenek, akkor határozatban rendelkezhet róla” (Hoffman, 2019)

Az önkormányzat saját döntése alapján is vállalhat feladatokat, ha van rá anyagi kerete lehetősége.

2. Önként vállalt feladatok:

- kulturális és sportprogramok szervezése
- testvértelepülési kapcsolatok ápolása
- környezetvédelmi kezdeményezések

3. Államigazgatási feladatok:

Az állam bizonyos feladatokat leoszthat az önkormányzatoknak ilyen például: önkormányügyintézés vagy választások lebonyolítása.

2.4.3. A helyi önkormányzatok gazdálkodása és célkitűzései

Az önkormányzat gazdálkodását az éves költségvetés alapján végzi. (Atkári, 2010)

„Az arany szabály szellemében az önkormányzatok működési célú kiadásait kizárólag folyó bevételi forrásokból és adóbevételekből kell fedezni, a beruházásokat viszont hosszú futamidejű hitelből finanszírozhatják, vagy saját tőkéből, esetleg a kettő kombinációjából.” (Hegedűs et al., 2023)

Az önkormányzatok működésének pénzügyi alapját minden évben a költségvetés jelenti, amely meghatározza a bevételek és kiadások tervezett alakulását, valamint a gazdálkodás kereteit. A költségvetés nemcsak egy pénzügyi dokumentum, hanem az önkormányzati feladatellátás egyik legfontosabb iránytűje, amely biztosítja a törvényes és átlátható működést.

A helyi önkormányzatok célja, hogy a település lakóinak érdekeit képviseljék, és biztosítsák a helyi közösség jólétét. Arra törekednek, hogy a lakosság számára megfelelő életkörülményeket, közszolgáltatásokat és biztonságos környezetet teremtsenek. Emellett céljuk a helyi demokrácia megvalósítása, vagyis, hogy a polgárok beleszólhassanak a saját településük ügyeinek alakításába.

E célok megvalósítása csak akkor lehetséges, ha az önkormányzat a rendelkezésére álló erőforrásokat hatékonyan és felelősen használja fel. Az önkormányzati gazdálkodás így nem pusztán számviteli vagy pénzügyi tevékenység, hanem a közösségi érdekek szolgálatának eszköze is.

„Az önkormányzati gazdálkodás folyamatában a legfontosabb kötelező erejű dokumentum a költségvetés. Az adott évre vonatkozóan szabályozott (törvényekben meghatározott) rendben csoportosítva, illetve összefoglalva tartalmazza az önkormányzat várható bevételi és kiadási tételeit, az egyenlegben mutatkozó esetleges hiányt fedező hitelfelvételeit, illetve adósságszolgálatát, a végrehajtás szabályait.” (Atkári, 2010)

A költségvetés tehát olyan alapidokumentum, amely nemcsak a gazdálkodás irányát határozza meg, hanem a pénzügyi egyensúly és a működőképesség biztosítója is. Az önkormányzatnak a bevételeihez igazodva kell megterveznie kiadásait, miközben gondoskodnia kell arról, hogy a közszolgáltatások folyamatosan és megfelelő színvonalon működjenek.

„A helyi önkormányzat rendeltetése a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátása, a helyi közhatalom gyakorlása, a közszolgáltatások és a közhatalom gyakorlásához a szervezeti, személyi és anyagi feltételek megteremtése.” (Vigvári, 2002)

E meghatározás jól rávilágít arra, hogy az önkormányzat gazdálkodása szorosan összefonódik a közhatalmi és közszolgáltatási funkciókkal. Az anyagi források előteremtése, valamint a feladatok finanszírozása elengedhetetlen ahhoz, hogy a település hosszú távon fejlődni tudjon, és biztosítsa lakosai számára az alapvető életfeltételeket.

Az önkormányzat gazdálkodásának célja, hogy biztosítsa a helyi feladatok ellátásához szükséges anyagi forrásokat. Bevételi származhatnak helyi adókból, állami támogatásokból,

illetve saját vagyona hasznosításából. A kiadásait a közszolgáltatások működtetésére, fejlesztésekre és a település fenntartására fordítja. Mind ezt átlátható és felelős módon kell kezelnie.

Az átláthatóság különösen fontos, hiszen a közpénzekkel való gazdálkodás bizalmi kérdés: a helyi lakosság elvárja, hogy a befizetett adók és támogatások valóban a közösség érdekeit szolgálják. A felelős pénzügyi tervezés hozzájárul a fenntartható fejlődéshez, a gazdasági stabilitáshoz, és megelőzi az eladósodást.

„Az elszámolási és beszámoló rendszer sajátosságaiból fakadóan Magyarországon a fő problémát az jelenti, hogy az önkormányzatok sem rendelkeznek elegendő és megfelelő mélységű információkkal a gazdálkodásukról. E nélkül azonban nem várható el, hogy egyrészt a közpénzek felhasználása hatékony legyen, másrészt, hogy az önkormányzatok az elvárásoknak megfelelően bemutassák valós pénzügyi, vagyoni helyzetüket.” (Simon 2009)

Ez a megállapítás rámutat arra, hogy a pénzügyi információs rendszerek fejlesztése kulcsfontosságú az önkormányzatok működésében. Az átlátható, pontos és naprakész információk hiánya nemcsak a hatékony gazdálkodást nehezíti, hanem a döntéshozatal minőségét is rontja. A korszerű pénzügyi nyilvántartások és beszámolási rendszerek ezért a jó önkormányzati gyakorlat alapját képezik.

A helyi önkormányzati szint közpénzvédelmi kérdéseinek magyarországi aspektusait vizsgálva elengedhetetlen az önkormányzati szint eladósodáshoz vezető útjának bemutatása, valamint az adósságkezelés rendszerének vizsgálata, amely szorosan összefügg a közpénzek nem hatékony felhasználásával. (Bordás, 2017)

A 2000-es években számos önkormányzat túlzott mértékű hitelfelvételbe kezdett, gyakran a nem megfelelő pénzügyi tervezés és ellenőrzés miatt. Ennek következtében kialakult az eladósodottság problémája, ami hosszú távon a közszolgáltatások fenntarthatóságát is veszélyeztette. Az adósságkezelési szabályok és a központi ellenőrzés megerősítése ezért alapvető lépés volt a közpénzügyi stabilitás helyreállításában.

3. MAGYARNÁNDOR TELEPÜLÉS TÖRTÉNETE ÉS ÖNKORMÁNYZATÁNAK BEMUTATÁSA

A fejezetben Magyaránádor történelmét mutatom be, majd röviden beszélek a helyi önkormányzatról.

3.1. Magyaránádor község történelme

„A településünk neve eredetileg Nándor volt, ami talán egy bolgár népnév lehetett. A név alapján feltételezhető, hogy a IX. sz.-i bolgár dukátus idején -ami a mai Nógrádban érte el területének legészakibb kiterjedését- katonai szállást létesíthettek ezen a helyen.

A megtisztelő magyar jelzöt községünk 1906-ban kapta.

A Nándor első írásos említése egy, a váci káptalan által 1287-ben kiállított oklevélből való. 1332-ben a falu plébániája már fennállt. Említették a település nevét 1336-ban is az esztergomi érsekség tizedjegyzékében. Nándorban magyar ajkú, római katolikus vallású lakosok telepedtek le. Szlovák telepesek (mint a környékbeli falvakba) nem érkeztek.

Egy 1542. évi adóösszeírás szerint a nándori plébános 2 forint adót fizetett. Településünket az 1559. évi török adóösszeírásban a budai szandzsákban Mehmed bin Musztafa tímárbirtokaként tartották számon. Ekkor a töröknek adót fizetők száma 25 fő volt a faluban. Ekkor a Kajács, Román, és Darános voltak a leggyakoribb családnevek, és Mihál, Gergel, Pál, Petre és Ambrus a leggyakrabban előforduló férfinévek a faluban.

A török időkben már állt a „Tabán” feletti dombon a Szent Miklós tiszteletére szentelt, valószínűleg szalmatető kis templom, és mellette külön épített kő haranglábbal melyben három harang „lakott”.

A tizenöt éves háború idején, 1598-ban Nádasdy Ferenc birtoka volt, 1633-ban pedig, újra hódoltsági területként, öt adóköteles háztartást írtak itt össze. Balassa Imrének 1660-ban jelentős részbirtokai voltak itt. 1715-ben és 1720-ban 15-15 magyar háztartást vettek számba a vármegyei összeírásokban. 1740-ben Jeszenszky- és Gerhard családok voltak az itteni birtokosok. 1770-ben részben az alsópetényi uradalomhoz tartozott, részben Eszterházy Miklósé, 1826-ban pedig a báró Prónay család birtoka.

A török idők után lassan nőtt a lakosság száma, amivel együtt járt különféle mesteremberek megtelepedése is. Említés esik a faluban működő molnárról (ekkor már van malma

Nándornak.), kovácsról, serfőzőről. Ez időben már fellelhetők a ma is olyan gyakori családnevek, mint a Varga, Nagy, Poroszka, Bagyal, Seres.

Az 1782-85-ben, II. József idejében felvett országleírás, és népszámlálás adataiból kitűnik, hogy Nándorban ekkor 91 ház volt 108 családdal és 602 lakossal. Ebből 290 nő volt. A faluban ebben az időben csak két szilárd épület található, a templom és a plébánia.

1767-ben Nándorban született az a Poroszkay János, aki előbb a váci papnevelő intézet rendes tanára, majd kanonok, később székesegyházi főesperes lett, és örkanonokként halt meg, és aki már 1825-ben 6.000 váltóforintot hagyott a Magyaránadorban építendő új, nagy templom költségeire.

Csak 1855. április 21-én helyezték el az új templom alapkövét. A több mint három évig tartó építkezést bizonyos Carolus Duliczky nevű építőmester kezdte el, ám nemsokára Kanizsai Alajos váci uradalmi építész folytatta és fejezte be.

Végül a templomot 1858. december 12-én szentelte fel a szintén nándori születésű Poroszkay Péter romhányi esperes, aki a jeles alkalomból ajándékozta a templomnak a ma is az eredeti helyén látható, Szent Miklóst ábrázoló oltárképet.

Az 1870-es népszámláláskor Nándor a kékkői járáshoz tartozott. A népesség ekkor 796 fő, ebből 373 férfi és 423 nő volt. Három tanítóval működött már iskola is.

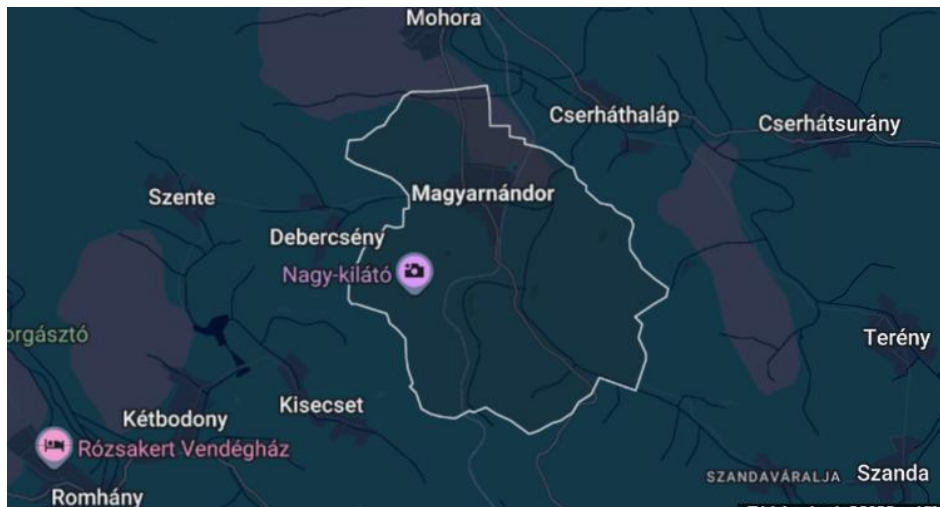
1896-ban adták át a forgalomnak az Aszód-Balassagyarmat közötti vasútvonalat, amely a főváros elérését tette lehetővé. A vasút a község gazdasági fejlődése számára is jótékonyan hatott.” (magyarnandor.hu, 2025)

3.2. Magyaránador község földrajzi elhelyezkedése

Magyarnándor egy kis község Nógrád vármegyében az Észak-Magyarországi régióban. A Cserhát hegység nyugati részén helyezkedik el Balassagyarmattól 13 km-re közel a szlovákiai határátkelőhöz

Alapterülete 21,28 négyzetkilométer, tengerszint feletti magassága 190-210 méter. Szomszédos települései: Becske, Mohora, Cserháthaláp és Debercsény. A településen régen gyümölcsösök voltak, de mai napra már ezeket felszámolták. A földműveléssel a mai napig foglalkoznak. A község határában egy mesterségesen kialakított horgásztó is található. Balassagyarmat-Aszód vasútvonal egyik megállóhelye is megtalálható a településen

1. ábra: Magyarnándor község elhelyezkedése
(Forrás: internet, Google Maps)

3.3. Magyarnándor napjainkban

Magyarnándor község teljes népessége napjainkban 1077 fő. Infrastrukturálisan egész jó helyen található a település, de felújításokra szorul több infrastrukturális létesítmény. Turisztikai szempontból nézve kék túraútvonalakon helyezkedik el, valamint a község határában található egy kilátó, amit gyakran látogatnak a túrázók, ezen felül Kelecsénypusztán, mely Magyarnándorhoz tartozik található a Reviczky-kastély, de jelenleg nem látogatható. Magyarnándor községben működnek a következő intézmények:

- bölcsőde
- óvoda
- iskola
- vegyesbolt
- posta
- orvosi rendelő
- gyógyszertár
- fogorvosi rendelő
- pizzéria
- Művelődési ház, melyben megtalálható a könyvtár is
- fodrászat és szépségszalon
- gazdabolt

- piactér
- sportpálya

2. ábra: Magyarnándor bölcsőde
(Forrás: saját kép)

A település az években számos pályázatot vett igénybe, ennek köszönhetően a település látható átalakuláson esett át. Elnyert pályázatai az alábbiak:

- Hagyományok a határ két oldalán-TTP-KP-1-2021/1-000151 (felhasználás: kulturális rendezvények, testvértelepülési programok, kapcsolatok ápolása)
- Piac kialakítása önkormányzati határozat 2021(egyéb adatok nem nyilvánosak)
- Élhetőbb településért-TOP_PLUSZ-1.2.1-21-NG-1-2022
- 2022-2024 Egyéb (pl. TOP_Plusz programok, helyi fejlesztések)

3. ábra: Magyarnándor piactér
(Forrás: saját kép)

3.4. Magyarnándor község önkormányzatának bemutatása

Magyarnándor önkormányzatának fő feladata a helyi közösség ügyeinek intézése és közszolgáltatások biztosítása a lakosság számára. Kötelező feladatai közé tartozik a településüzemeltetés, bölcsőde, óvoda, iskola fenntartása, alapfokú egészségügyi és szociális ellátás, valamint a helyi adók kezelése. Működésük során kötelesek törvényesen gazdálkodni, átláthatóan dönteni és a lakosság érdekeit képviselni.

3.4.1. Szervezeti egységek

Az önkormányzat működését több egység biztosítja:

- A hivatal (Magyarnándori Közös Önkormányzati Hivatal): igazgatási feladatok
- Önkormányzati testület: A polgármester és alpolgármester révén működik ők hozzák a rendeleteket, határozatokat
- Al-bizottság: A testület munkáját segíti

- Intézményi háttér: óvoda, általános iskola, művelődési ház stb., ezeket az önkormányzat tartja fent vagy együttműködik velük

3.4.2. Képviselő-testület

„Önkormányzati hatósági ügyben első fokon a képviselő-testület, illetve törvény rendelkezése alapján a polgármester jár el. A képviselő-testület ezt a hatáskörét önkormányzati rendeletben a polgármesterre, a részönkormányzat testületére, a képviselő-testület bizottságára vagy törvényben meghatározottak szerint létrehozott társulásra ruházhatja át.” (Boros et al., 2008)

A képviselő-testület az egyik legfontosabb szerve az önkormányzatnak, A választók 5 évre választják a polgármestert és a települési-képviselőket. A testület az önkormányzati feladatokat látja el. A választást a 2010. évi L. törvény alapján a működési létszámot a község lakosság száma alapján határozzák meg. 1000 főnél több lakos esetén, de 5000 főnél kevesebb lakos esetén a működési létszám 6 fő. A polgármesternek kötelessége minimum 6 ülést összehívnia, de indokolt esetekben ez lehet több is. Ezek a gyűlések általában nyilvánosak, zárt ülést csak indokolt esetekben hívnak össze. A testület határozatképességéhez minimum a tagok fele+1 fő részvétele szükséges. Döntéseiket, melyeket gyűléseiken nyílt szavazással hoznak meg határozat vagy rendelet formájában teszik közzé. Egyes esetekben titkos szavazást is elrendelhetnek. A testület szervei:

- polgármester
- jegyző
- közös önkormányzati hivatal

3.4.3. Polgármester

A polgármestert a választók 5 évre választják. Tisztségét társadalmi megbízatásban látja el, kötelessége képviselni az önkormányzatot. A polgármester vezeti és hívja össze a képviselő testületet, melynek tagja és elnöke egy személyben.

„A jegyző javaslatainak figyelembevételével meghatározza a polgármesteri hivatalnak, a közös önkormányzati hivatalnak feladatait az önkormányzat munkájának a szervezésében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában. Dönt a jogszabály által hatáskörébe utalt államigazgatási ügyekben, hatósági hatáskörökben, egyes hatásköreinek gyakorlását átruházhatja az alpolgármesterre, a jegyzőre, a polgármesteri hivatal, a közös önkormányzati hivatal ügyintézőjére. A jegyző javaslatára előterjesztést nyújt be a képviselő-testületnek a

hivatal belső szervezeti tagozódásának, létszámának, munkarendjének, valamint ügyfélfogadási rendjének meghatározására. A hatáskörébe tartozó ügyekben szabályozza a kiadványozás rendjét. Gyakorolja a munkáltatói jogokat a jegyző tekintetében. Gyakorolja az egyéb munkáltatói jogokat az alpolgármester és az önkormányzati intézmény vezetői tekintetében.” (2011. ÉVI CLXXXIX. TÖRVÉNY- MAGYARORSZÁG HELYI ÖNKORMÁNYZATAIRÓL 2011)

A képviselők közül választanak egy alpolgármestert, aki a helyettese, valamint segítője.

3.4.4. A jegyző

A jegyző az önkormányzat hivatali munkájának vezetője, aki gondoskodik arról, hogy a döntések és ügyintézesek törvényesen történjenek. Ő felügyeli a hivatal dolgozóit, és segíti a polgármester munkáját a jogi, adminisztratív ügyekben. A jegyző készíti elő a képviselő-testület üléseit, és gondoskodik a határozatok végrehajtásáról. Emellett ő látja el a helyi közigazgatási ügyeket, például anyakönyvezést, lakcím-nyilvántartást vagy építési engedélyek kiadását. Összességében a jegyző az önkormányzat jogi és szakmai szakértője, aki biztosítja, hogy minden a szabályok szerint működjön.

3.4.5. Közös Önkormányzati Hivatal

„A közös önkormányzati hivatal fenntartó önkormányzatok képviselő-testületei közigazgatási szerződésben megállapodhatnak abban, hogy a székhely településen működő közös önkormányzati hivatal a társtelepülés(ek)en kirendeltséget vagy ügyfélszolgálatot üzemeltessen, és – ezáltal is determináltan – meghatározzák a közös önkormányzati hivatal létszámát, valamint minden érintett településen az igazgatási munka folyamatos vagy időszakos ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételeket milyen módon biztosítják.” (Gyergyák,2024)

A Közös Önkormányzati hivatal egy önállóan működő és költségvetési szerv. Vezetője a jegyző. A hivatal települései közé tartoznak a következők: Magyarnándor, Cserhátaláp, Debercsény és Szanda.

A hivatal látja el a tagtelepülések közigazgatási, igazgatási és hatósági teendőit. Ilyen teendők lehetnek: anyakönyvi ügyek, adó-, pénzügy-, szociális ügyek.

Magyarnándor közös önkormányzati hivatalának 12 tagja van.

3.5. A dolgozatban alkalmazott módszerek ismertetése

Kutatásom célja, hogy elemezzem magyarnándori önkormányzat gazdálkodásának folyamatát, hogy milyen változásokon ment keresztül községünk a fejlesztések következtében, illetve, milyen hátránya keletkezett ebből. Előzőekben az önkormányzat rendszerét szakirodalmak felhasználásával mutattam be. A szükséges információk gyűjtését éves beszámolók alapján elemeztem, melyet a továbbiakban részletezek. A felhasznált dokumentumok ehhez az Njt weboldalán található nyilvános adatok. A következő fejezetben ennek menetét követhetjük végig, először készítettem egy SWOT analízist, majd ezek után a mérleg tételeit mutatom be és elemzem különböző pénzügyi mutatók segítségével melyeknek képleteit is csatolom a jobb megértés érdekében. A következőleg látható táblázataimban, melyeket Excelben készítettem, a mérleg adatai, valamint ezen adatok elemzése látható a különböző pénzügyi mutatók ismertetésével. A mérleg adatait külön elemzem felbontva a mérleg eszköz és forrás oldalára, valamint utána bemutatom a mérleg bevételeit és kiadásait. A változásokat 2021 és 2024 között vizsgálom.

GAZDÁLKODÁSÁNAK ELEMZÉSE

Magyarnándor pénzügyi helyzetének vizsgálatát végzem el ebben a fejezetben bizonyos adatok felhasználásával, amelyek megmutatják a község előnyeit és hátrányait. Elemzésemben a 2021-2024 közötti időszakot vizsgálom. Célom, hogy ismertessem a község fejlődésének bizonyos fokozatait figyelembe véve az önkormányzat gazdasági döntéseinek hatásait. Szeretném értékelni az önkormányzat munkáját és döntéseit.

4.1. Magyarnándor község SWOT- elemzése

A SWOT analízis egy stratégiai elemzési módszer, melyet helyzetértékelésre és döntéshozatal segítségére használnak. Célja, hogy egy szervezet belső és külső környezetéről képet nyújtson, ennek érdekében négy szempontot vizsgál, az erősségeket, a gyengeségeket, a lehetőségeket és a veszélyeket.

4. ábra: SWOT elemzés
(Forrás: saját szerkesztés)

<u>Erősségek:</u> ○ alapvető szolgáltatások megtalálhatóak a településen ○ közúton és vasúton is megközelíthető ○ jó környezetben helyezkedik el mely kirándulásra alkalmas	<u>Gyengeségek:</u> ○ kis település, ezért munkahelyek, szolgáltatások korlátozottabbak ○ előregedés fiatalok elvándorlása ○ korlátozott erőforrások önkormányzati fejlesztésekhez ○ földrajzi helyzete miatt nehezebb gazdasági beruházásokat ide csábítani
<u>Lehetőségek:</u> ○ turizmus fejlesztésének lehetősége: vadászat, horgászat, kirándulás ○ nyugodt környezetével és infrastrukturális fejlesztéssel városiak bevonásának lehetősége ○ Helyi gazdálkodás és közösségfejlesztés lehetősége	<u>Veszélyek:</u> ○ fiatalok elvándorlása ○ munkahely hiány gazdasági válságot okozhat az itt élőknek ○ infrastruktúra nem hatékony fejlődése esetén versenyképtelenné válhat ○ természeti kockázat: vadkár

A SWOT analízisem összefoglalása képpen: Magyarnándor egy olyan település, amely természeti és társadalmi előnyökkel is rendelkezik, ugyanakkor sok kihívással is küzd, melyek javításra, fejlesztésre szorulnak.

4.2. A község mérlegének elemzése

A fejezetben az önkormányzat mérlegét vizsgálom meg a 2021-2024 közötti időszakban. A mérlegnek két fő csoportja van: eszközök és források. A két főcsoportot külön-külön elemzem.

4.2.1. A mérleg eszköz oldalának elemzése

Az önkormányzat mérlegének eszköz oldala az önkormányzat vagyonának összetételét mutatja be, vagyis azt, hogy milyen formában állnak rendelkezésre az önkormányzat erőforrásai. Az eszközök között elkülönítjük a befektetett eszközöket, amelyek hosszú távon szolgálják a közfeladatok ellátását, valamint a forgóeszközöket, amelyek rövid távon, egy éven belül hasznosulnak. Az eszköz oldal adatai átfogó képet nyújtanak az önkormányzat vagyoni helyzetéről és a gazdálkodás hatékonyságáról.

Az eszközök részletes vizsgálata lehetővé teszi annak értékelését, hogy az önkormányzat vagyona mennyire képes hosszú távon biztosítani a közszolgáltatások fenntartását. A befektetett eszközök között kiemelt szerepet kapnak az ingatlanok, infrastruktúrák és egyéb tartós használatú vagyonelemek, míg a forgóeszközök főként a pénzeszközöket, követeléseket és készleteket tartalmazzák. Az eszközállomány összetétele így fontos információt ad az önkormányzat pénzügyi stabilitásáról és fejlesztési lehetőségeiről.

A továbbiakban Magyarnándor önkormányzatának eszköz oldalát elemzem.

Az 1. táblázatban az eszközök értékeinek változását szemléltetem 2021-től 2024-ig.

1. táblázat: Magyarnándor önkormányzat eszközök értékeinek alakulása 2021-2024 között
(Forrás: saját szerkesztés az éves beszámoló alapján)

Megnevezés	2021	2022	2023	2024
Befektetett eszközök	761 463 757 Ft	775 137 384 Ft	1 001 114 464 Ft	1 212 254 276 Ft
Forgóeszközök	206 700 142 Ft	677 123 036 Ft	454 884 794 Ft	42 051 527 Ft
Eszközök összesen	968 163 899 Ft	1 452 260 420 Ft	1 455 999 258 Ft	1 254 305 803 Ft

A mérlegfőcsoportok belső arányának meghatározásához az alábbi képleteket használtam fel:

$$\text{Befektetett eszközök aránya}(\%) = \frac{\text{Befektetett eszközök}}{\text{Eszközök összesen}} \times 100$$

$$\text{Forgóeszközök aránya(\%)} = \frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Eszközök összesen}} \times 100$$

A 2. táblázatban látható mutatószámok alapján kiderül, hogy a befektetett eszközök arányának és a forgóeszközök arányának évenkénti változása nagy eltéréseket mutat.

2. táblázat: Befektetett eszközök és forgóeszközök arányának számított értéke
(Forrás: saját szerkesztés a beszámolók alapján)

Megnevezés	2021	2022	2023	2024
Befektett eszközök aránya	78,65%	53,37%	68,76%	96,65%
Forgóeszközök aránya	21,35%	46,63%	31,24%	3,35%

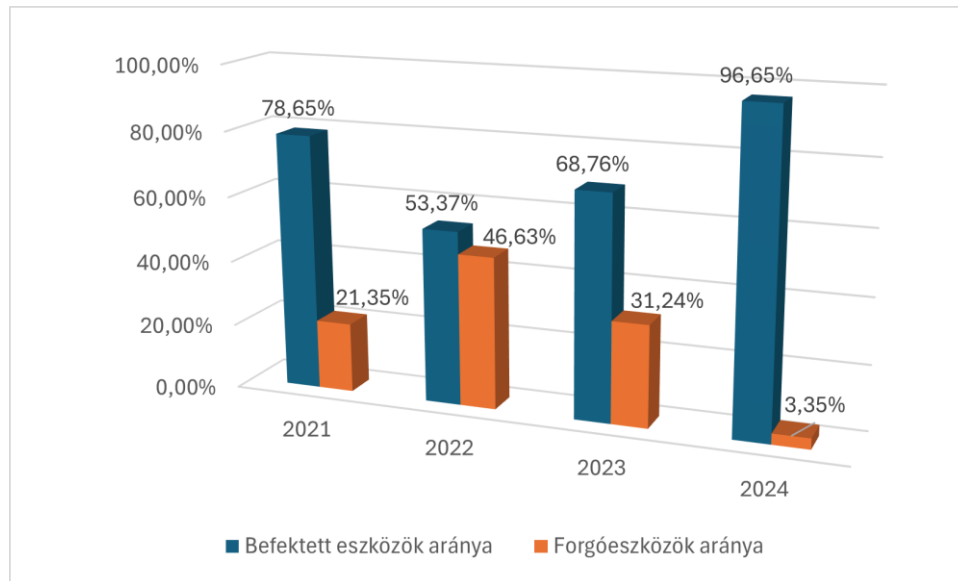
A számítási adatok alapján kiderül, hogy 2021-es bázisévhez hasonlítva 2022-, 2023-, 2024-es évek során növekedés tapasztalhatunk a befektetett eszközök értékében. Ahogyan az 1. táblázatban is látható 2021-ben a befektetett eszközök összege 761 463 757 Ft volt, 2024-re viszont már 1 212 254 276 Ft-ra emelkedett a befektetett eszközök értéke. A bázis évhez viszonyítva mégis azt tapasztalhatjuk, hogy a befektetett eszközök aránya 2022-ben 53,37%-ról 2023-ban 68,76%-ra változott, ami azt mutatja, hogy 2021-hez képest csökkenés történt. Ez azt jelenti, hogy az önkormányzatnál az olyan tételek, mint a pénzeszközök, követelések, rövid lejáratú betétek vagy készletek nagyobb mértékben bővültek, mint a hosszú távra lekötött eszközök. Ennek oka az, hogy az önkormányzat pályázatainak kimutatása a pénzeszközökön (forgóeszközökön) jelenik meg, valamint másik oka az, hogy az önkormányzat fejlesztési forrásokat gyűjt, de azokat még nem fordította eszközberuházásba.

Ugyanez megfigyelhető a forgóeszközök arányában is 2022-ben volt a legmagasabb mikor majdnem elérte a befektetett eszközök arányát. Ebben az évben a befektetett eszközök aránya a bázisévhez viszonyítva mintegy 25,28%-os növekedés érzékelhető. Ennek oka, hogy a pénzeszközökben nagymértékű növekedést tapasztalhattunk 2021-hez képest 2022-ben és a követelések is enyhébb növekedésnek indultak. Bár 2023-ban az előző évhez képest a forgóeszközök aránya csökkent a pénzeszközök még ebben az évben is magasnak mondható 2021-hez képest. Viszont a 2024-es évet megnézve tapasztalhatjuk, hogy a befektetett eszközök aránya hatalmas mértékben megnövekedett, míg a forgóeszközök aránya

drasztikusan lecsökkent. Ez azzal magyarázható, hogy az önkormányzat jelentős likvid forrásokat halmozott fel, melyek a következők: támogatási és pályázati pénzek beérkezése, támogatási előlegek.

Eszközök arányainak változását az 5. ábra szemlélteti.

5. ábra: Eszközök aránya 2021 és 2024 között
(Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján)

Befektetett eszközök:

A mérlegben a befektetett eszközök főcsoportját alcsoportokra lehet bontani, melyek a következők:

- Immateriális javak
- Tárgyi eszközök
- Befektetett pénzügyi eszközök

A 3. táblázatomban a befektetett eszközök alcsoportjainak adatait szemléltetem, mely tételek megjelennek a település mérlegében. A befektetett eszközök értékeinek vizsgálata a 3. táblázat adatai alapján voltak.

3. táblázat: Befektetett eszközök elemei 2021-2024 között
(Forrás: saját szerkesztés a beszámolók alapján)

Megnevezés	2021	2022	2023	2024
Immateriális javak	34 822 Ft	- Ft	333 545 Ft	221 345 Ft
Tárgyi eszközök	758 706 335 Ft	772 414 784 Ft	998 058 319 Ft	1 211 998 745 Ft
Befektett pénzügyi eszközök	2 722 600 Ft	2 722 600 Ft	2 722 600 Ft	34 186 Ft
Befektett eszközök	761 463 757 Ft	775 137 384 Ft	1 001 114 464 Ft	1 212 254 276 Ft

A 3. táblázatban jól látható, hogy Magyarnándor Község önkormányzatának befektetett eszközeit nagy részt tárgyi eszközök alkotják. A befektetett pénzügyi eszközöknél megfigyelhető, hogy 2021 és 2023 között minden évben 2 722 600 Ft volt, mely tartós részesedésként jelenik meg a mérlegben. A tárgyi eszközök értékénél pedig megfigyelhető, hogy minden évben növekedett. A tárgyeszközök értéke 2021-ben 758 706 335 Ft, 2022-ben 772 414 784 Ft, 2023-ban 998 058 319 Ft, végül 2024-ben pedig 1 211 998 745 volt. Ennek a növekedésnek az oka a különböző pályázatok elnyerése és beruházás célú felhasználása volt.

Forgóeszközök:

A mérlegfőcsoportot ugyanúgy, mint a befektetett eszközöket ezt is alcsoportokra lehet bontani:

- Készletek
- Követelések
- Értékpapírok
- Pénzeszközök
- Egyéb sajátos elszámolások

A 4. táblázat a forgóeszközök alcsoportjainak tételeit tartalmazza, melyek a község mérlegében megtalálhatók.

4. táblázat: Forgóeszközök elemei 2021-2024 között
(Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján)

Megnevezés	2021	2022	2023	2024
Pénzeszközök	190 120 241 Ft	658 801 904 Ft	435 562 936 Ft	15 287 636 Ft
Követelések	16 196 148 Ft	18 013 010 Ft	19 297 256 Ft	25 741 891 Ft
Egyéb sajátos elszámolás	383 753 Ft	308 122 Ft	24 602 Ft	1 022 000 Ft
Forgóeszközök összesen	206 700 142 Ft	677 123 036 Ft	454 884 794 Ft	42 051 527 Ft

A 4. táblázat jól látható, hogy az egyes alcsoportok évenként változik, de a követelések mértéke csak lassan növekszik. A legnagyobb változásokat a pénzeszközöknél figyelhetjük meg. A pénzeszközök értékei 2021-ben 190 120 241 Ft, 2022-ben 658 801 904 Ft, 2023-ban 435 562 936 Ft, 2024-ben 15 287 636 Ft volt. Megfigyelhető még hogy az egyéb sajátos elszámolás 2023-ban volt a legalacsonyabb, viszont a következő évben 2024-ben volt a legmagasabb. Megfigyelhetjük még, hogy a forgóeszközök a legnagyobb értéket 2022-ben érte el, ezt követően pedig csökkenő tendenciát mutat. Ezt az értéket a pénzeszközök nagymértékű változásai befolyásolják főként. Ezen változásokat az befolyásolja, hogy mikre ruházott be az önkormányzat, valamint milyen támogatásokat, pályázatokat használt fel, vett igénybe.

A jelentős növekedés 2022-ben arra vezethető vissza, hogy ebben az évben az önkormányzat több fejlesztési forrást és támogatást kapott, amelyek a pénzeszközök között kerültek kimutatásra, amíg azok felhasználása nem történt meg. A 2023-as évben ezeknek a forrásoknak egy részét beruházásokra, fejlesztésekre fordították, így a pénzeszközök csökkenni kezdtek, a befektetett eszközök viszont növekedtek. A 2024-es év drasztikus visszaesése azt mutatja, hogy a korábbi években felhalmozott likvid forrásokat az önkormányzat szinte teljes egészében felhasználta fejlesztési célokra, így a pénzeszközök értéke jelentősen lecsökkent. Az egyéb sajátos elszámolások 2024-es kiugró értéke pedig az időbeli elhatárolások, valamint a még el nem számolt támogatások következménye.

4.2.2. A mérleg forrás oldalának elemzése

Az önkormányzat mérlegének forrás oldala azt mutatja meg, hogy az eszközök finanszírozása milyen forrásokból történt. A forrásokat két fő csoportra oszthatjuk: saját forrásokra és idegen forrásokra. A saját források közé tartozik az önkormányzat saját tőkéje és az előző évek gazdálkodásából származó eredmény, míg az idegen források között a kötelezettségek, hitelek

és egyéb tartozások jelennek meg. A forrás oldal szerkezete jól tükrözi az önkormányzat pénzügyi stabilitását és eladósodottsági szintjét, vagyis, hogy mennyire támaszkodik külső forrásokra működése és fejlesztései során. Az önkormányzat célja, hogy hosszú távon fenntartható finanszírozási szerkezetet alakítson ki, amely biztosítja a közfeladatok ellátását és a vagyon megőrzését.

A mérleg eszköz és forrás oldalának adott időpontban meg kell egyeznie.

A forrás oldal az alábbi csoportokra lehet bontani:

- Saját tőke
- Kötelezettségek
- Passzív időbeli elhatárolások

A passzív időbeli elhatárolásokról fontos tudni, hogy nem mindig jelenik meg, a forrás oldalon mutatjuk ki, mert jövőbeni kötelezettséget vagy bevételt mutatnak.

Az 5. táblázatomban Magyarnándor önkormányzat mérlegének forrás oldalát mutatja.

5. táblázat: Források alakulása 2021-2024 között
(Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján)

Megnevezés	2021	2022	2023	2024
Saját tőke	759 521 152 Ft	765 384 291 Ft	892 407 367 Ft	692 913 313 Ft
Kötelezettségek	5 596 251 Ft	6 578 287 Ft	13 504 662 Ft	13 350 691 Ft
Passzív időbeli elhatárolások	203 046 496 Ft	680 297 842 Ft	550 087 229 Ft	548 041 799 Ft
Források összesen	968 163 899 Ft	1 452 260 420 Ft	1 455 999 258 Ft	1 254 305 803 Ft

A mérlegfőcsoport belső vizsgálatához az alábbi képleteket használtam fel:

$$\text{Saját tőke aránya(\%)} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Források összesen}} \times 100$$

$$\text{Kötelezettségek aránya(\%)} = \frac{\text{Kötelezettségek}}{\text{Források összesen}} \times 100$$

$$\text{Passzív időbeli elhatárolások aránya(\%)} = \frac{\text{Passzív időbeli elhatárolások}}{\text{Források összesen}} \times 100$$

A saját tőke értékeit nézve a 2021-es bázisévhez képest 2023-ig folyamatosan minimális növekedés figyelhető meg, 2023-ban ez az érték 892 407 367 Ft. 2024-ben viszont 2021-hez képest enyhe csökkenés jelenik meg. A 2024-es évben a saját tőke értéke 692 913 313 Ft. Ennek ellenére a saját tőke aránya 2021-ben volt a legmagasabb a maga 78,45%-kával. A saját tőke aránya 2022, 2023 és 2024-es években enyhe ingadozást mutat, arányai ezeknek az éveknek 50-60% körül mozognak. 2021-től a források értékei a következő években emelkedtek egészen 2024-ig. 2024-ben azonban megfigyelhető, hogy a források összesített értéke csökkent, ez annak köszönhető, hogy a saját tőke értéke, valamint a passzív időbeli elhatárolások értéke is csökkent.

A saját tőke arányának csökkenése azt mutatja, hogy az önkormányzat a vizsgált időszakban több fejlesztést és beruházást hajtott végre, amelyekhez részben külső forrásokat – például támogatásokat és pályázati előlegeket – vett igénybe. Mivel ezek a források ideiglenesen növelik az idegen forrásokat, a saját tőke aránya ennek következtében visszaesik. A 2024-es csökkenés a nagyobb volumenű fejlesztések befejezésével, az elszámolások lezárásával is összefüggésben áll.

A kötelezettségek a forrás összetételének legkisebb hányadát teszi ki, a megvizsgált években az arányszámok változása folyamatos, de nemigazán számottevő. A kötelezettségek értékei 0,45% és 1,06% között mozognak.

Ez azt mutatja, hogy az önkormányzat gazdálkodása stabil, hiszen külső hitelekre vagy tartós idegen forrásokra nem szorult rá, a fejlesztéseit főként pályázati és saját forrásból finanszírozta. A kötelezettségek kis aránya a település alacsony eladósodottságára utal.

A passzív időbeli elhatárolások aránya 2021 és 2024 között 22,72%-os növekedést mutat. A passzív időbeli elhatárolások a források 43,69%-át teszi ki 2024-ben.

A passzív időbeli elhatárolások növekedése elsősorban a még el nem számolt, de már beérkezett támogatási összegekhez, illetve a fejlesztési előlegekhez kapcsolódik. Ez azt jelzi, hogy az önkormányzat a vizsgált időszak végére több, jövőbeni felhasználásra szánt forrást tartott nyilván, ami a folyamatban lévő vagy előkészített beruházások pénzügyi háttérét biztosította.

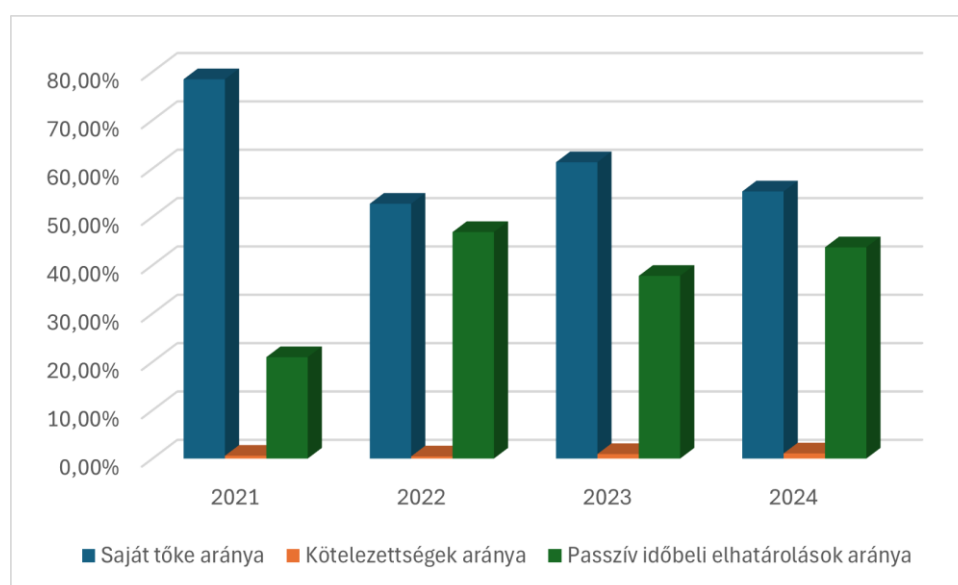
6. táblázat: Források aránya 2021-2024

(Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján)

Megnevezés	2021	2022	2023	2024
Saját tőke aránya	78,45%	52,70%	61,29%	55,24%
Kötelezettségek aránya	0,58%	0,45%	0,93%	1,06%
Passzív időbeli elhatárolások aránya	20,97%	46,84%	37,78%	43,69%

6. ábra: Források aránya 2021 és 2024 között

(Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján)

A forrás oldalon negatív következtetést vonhatunk le, mivel a kötelezettségek aránya növekedett. A passzív időbeli elhatárolások arány növekedett a bázisévhez képest, valamint a saját tőke aránya csökken 2021-hez képest. elmondható még, hogy a önkormányzat forrása 2022-höz képest csökkent, de a bázisévhez képest magasabb forrásállomány áll rendelkezésre.

Ez összességében azt jelenti, hogy az önkormányzat pénzügyi helyzete továbbra is stabil, ugyanakkor a források szerkezetében eltolódás figyelhető meg a külső támogatások irányába. Ez a fejlesztési aktivitás természetes következménye, mivel a beruházások finanszírozásához igénybe vett támogatások és előlegek átmenetileg növelik az idegen források arányát. A saját tőke arányának csökkenése nem feltétlenül negatív, hiszen a források ilyen jellegű átrendeződése hosszú távon a település vagyonának gyarapodásához járul hozzá.

Kötelezettségek:

A kötelezettségek 3 alcsoportra lehet bontani:

- Rövid lejáratú kötelezettségek
- Hosszú lejáratú kötelezettségek
- Kötelezettség jellegű sajátos elszámolás

7. táblázat: Kötelezettségek elemei 2021-2024
(Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján)

Megnevezés	2021	2022	2023	2024
Hosszú lejáratú kötelezettségek	5 593 002 Ft	6 552 032 Ft	7 011 981 Ft	7 400 884 Ft
Kötelezettség jellegű sajátos elszámolások	3 249 Ft	26 255 Ft	6 492 681 Ft	5 949 807 Ft
Kötelezettségek összesen	5 596 251 Ft	6 578 287 Ft	13 504 662 Ft	13 350 691 Ft

A 7. táblázat alapján megállapítható, hogy a magyarnándori önkormányzatnak nem voltak a vizsgált évek folyamán rövid lejáratú kötelezettségei, viszont ezzel szemben az is elmondható, hogy 2021-től 2024-ig a hosszú lejáratú kötelezettségek mértéke növekedett. Ennek oka a pályázati forrásokhoz tartozó kötelezettségek növekedése bizonyos ideig a hosszú lejáratú kötelezettségek viszonylatában. A kötelezettségjellegű sajátos elszámolásoknál megfigyelhető, hogy 2022-ig nagyon minimális összegű volt, viszont 2023-ban hirtelen növekedés vehető észre. Ez a növekedés arra utal, hogy az önkormányzat a pályázati projektekhez kapcsolódó támogatási előlegeket vagy fejlesztési forrásokat ebben az évben könyvelte el, amelyek a megvalósítási időszak végéig kötelezettségként jelentek meg. A hosszú lejáratú kötelezettségek növekedése ugyanakkor nem eladósodást, hanem a fejlesztési tevékenység intenzitását tükrözi, mivel ezek az összegek jellemzően támogatási forrásokhoz, nem pedig hitelfelvételhez kapcsolódnak.

4.3. Magyarnándor község pénzügyi helyzete

A fejezetben a település pénzügyi helyzetét ismertetem likviditási és tőkeáttételi szempontból.

4.3.1. Likviditás vizsgálat

A likviditás egy olyan mutató, mely megmutatja, hogy az önkormányzat milyen gyorsan tudná eszközeit pénzé tenni, hogy egy adott határidőn belül minden időpontban fizetési

kötelezettségének eleget tudjon tenni. Vagyis megmutatja, milyen az önkormányzat fizetőképessége, teljesíteni tudja-e rövid lejáratú kötelezettségeit.

A likviditási ráta képlete az alábbi:

$$\text{Likviditási ráta} = \frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

Mivel Magyarnándor Község Önkormányzatának a vizsgált időszakban nem volt rövid lejáratú kötelezettsége, ezért a likviditás nevezőjébe 0 kerül, mely azt jelenti, hogy az önkormányzat likviditása gazdasági értelemben kiváló, kedvező.

4.3.2. Tőkeáttételi vizsgálat

A tőkeáttétel azt vizsgálja, hogy hosszú távon milyen a fizetőképesség.

A tőkeáttétel elemzéséhez több mutató számítását vizsgálom meg.

Az alábbi képleteket alkalmazom a tőkeáttételi vizsgálatához:

- Tőkeellátottsági mutató (Tőkeerősség mutató)

$$\text{Tőkeellátottsági mutató (\%)} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Összes forrás}} \times 100$$

- Tőkeáttételi mutató

$$\text{Tőkeáttételi mutató (\%)} = \frac{\text{Hosszú lejáratú kötelezettségek}}{\text{Saját tőke}} \times 100$$

Ez a mutató a tőkefeszültséget mutatja, vagyis az önkormányzat milyen mértékben finanszírozza tevékenységét idegen forrásokból a saját tőkéjéhez képest.

- Eladósodottsági fok

$$\text{Eladósodottság foka (\%)} = \frac{\text{Összes kötelezettség}}{\text{Eszközök összesen}}$$

Az eladósodottsági fok megmutatja, hogy milyen mértékben van eladósodva az önkormányzat eszközállománya az önkormányzat kötelezettségvállalásai miatt.

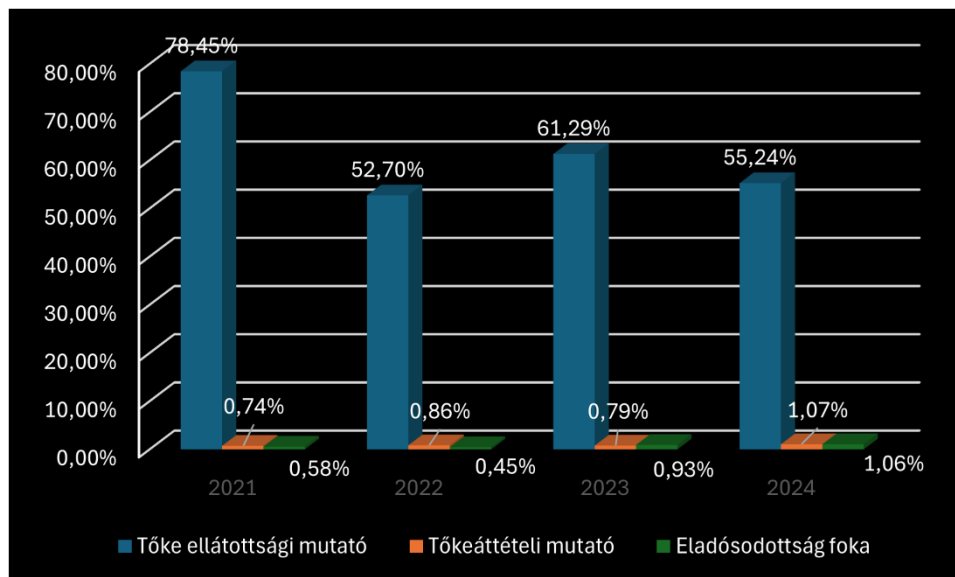
A település tőkeellátottság 2021-es bázisához képest 2024-re 23,21%-kal, ami gazdasági visszaesésre utal, ezért pénzügyi stabilitása az önkormányzatnak csökkent. 2022-es évhez viszonyítva viszont gazdasági fejlődést mutatott 2023-as év. Ezen információk alapján az önkormányzat tőkeellátottsága ingadozik, de stabilitásának veszélye nem áll fent, mivel ezt az ingadozást a támogatások és pályázatok igénybevételének köszönheti.

8. táblázat: Magyarnándor Község tőkeáttételi mutatóinak vizsgálata 2021-2024
(Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján)

Megnevezés	2021	2022	2023	2024
Tőke ellátottsági mutató	78,45%	52,70%	61,29%	55,24%
Tőkeáttételi mutató	0,74%	0,86%	0,79%	1,07%
Eladósodottság foka	0,58%	0,45%	0,93%	1,06%

A kiszámolt értékek alapján elmondható, hogy az önkormányzat hosszú lejáratú kötelezettségeinek saját tőkéhez viszonyított arányszáma nem magas. A legmagasabb értéket 2024-ben, mely 1,06% volt ez 7 400 884 Ft hosszú lejáratú kötelezettségnek felel meg. Ez 1,07%-os tőkeáttételi mutatónak felel meg. Ezzel szemben 2021 a kötelezettségek összege 5 596 251 Ft volt ez 0,74 tőkeáttételi mutatónak felel meg.

7. ábra: Tőkeáttételi mutatók összehasonlítása
(Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján)

Az eladósodottsági foka az önkormányzatnak a vizsgált időszakban a kiszámolt értékek alapján alacsonyak, 2021-hez képest igaz nőtt 2024-re az eladósodottsági fok, de nagyon minimálisan 0,58%-ról 1,06%-ra nőtt. Az eladósodottsági fok ezek alapján 0,48%-os növekedés tapasztalható, de ezek az értékek is alacsonynak minősülnek.

4.4. Magyarnándor község önkormányzat bevételeinek és kiadásainak elemzése

A fejezetben röviden bemutatom Magyarnándor község önkormányzatának bevételeit és kiadásait.

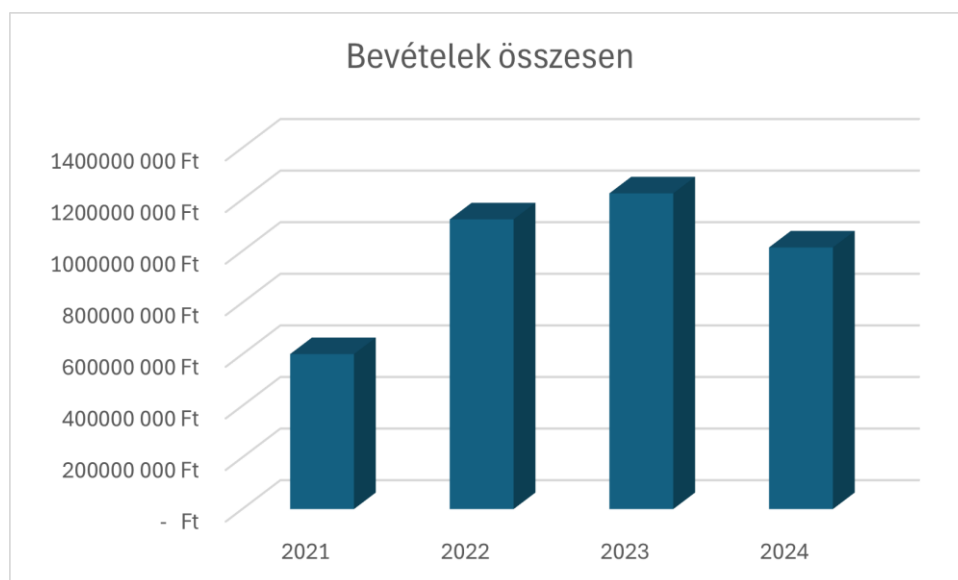
9. táblázat: Magyarnándor összes bevétele és összes kiadása 2021-2024
(Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján)

Megnevezés	2021	2022	2023	2024
Bevételek összesen	600 910 478 Ft	1 123 298 410 Ft	1 224 071 165 Ft	1 014 434 516 Ft
Kiadások összesen	415 847 894 Ft	468 825 919 Ft	794 011 550 Ft	1 002 060 362 Ft

A bevétel minden olyan pénzügyi összeg, amely az önkormányzat költségvetésébe befolyik, függetlenül attól, hogy adóból, támogatásból, vagyonhasznosításból vagy más forrásból származik. Ez a pénzügyi erőforrás, amiből az önkormányzat finanszírozza feladatait.

2021 és 2023 között látható, hogy a bevételek növekednek, majd 2024-ben a bevételek visszább esnek. A vizsgált időszakban megfigyelhetjük, hogy 2023-ban a legmagasabb az összes bevételnek az értéke, mely 1 224 071 165 Ft volt. A legalacsonyabb bevétel 2021-es bázis évben volt melynek összege a 2023-as bevételeknek körülbelül fele volt, azaz 600 910 478 Ft. A bázisév vagyis 2021-hez viszonyítva a 2024-es év bevétele 413 524 038 Ft-tal volt magasabb a bevétel.

8. ábra: Bevételek alakulása 2021-2024
(Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján)

A kiadások az önkormányzat költségvetéséből kifizetett vagy kifizetésre tervezett pénzeszközök, amely feladatellátáshoz, működéshez vagy fejlesztésekhez szükséges. Vagyis minden olyan pénzmozgás, amely csökkenti az önkormányzat pénzügyi forrásait

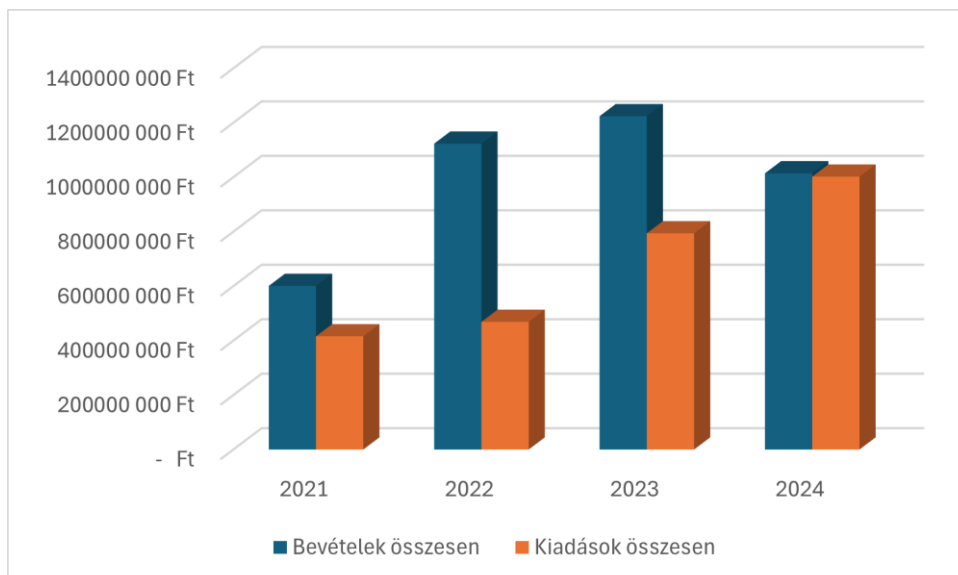
A vizsgált időszakban látható, hogy 2021-től 2024-ig a kiadások folyamatosan növekednek. 2021-ben 415 847 894 Ft, 2022-ben 468 825 919 Ft, 2023-ban 794 011 550 Ft, 2024-ben pedig 1 002 060 362 Ft volt az összes kiadás.

9. ábra: Kiadások alakulása 2021-2024
(Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján)

Ha megvizsgáljuk a bevételek és a kiadások oldalt is láthatjuk, hogy a bevételek minden évben fedezték az önkormányzat kiadásait. A 2024-es évnél észrevehetjük, hogy bevételei megközelítik kiadásainak összegét.

10. ábra: Bevételek és kiadások összehasonlítása 2021-2024
(Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján)

2024-es bevétele 1 014 434 516 Ft, míg ugyanezen év kiadása 1 002 060 362 Ft. Ez azt jelenti a 2024-es évben az önkormányzat éppen csak, hogy pozitív egyenleggel zárt. Ez a helyzet sajnos egy nagyon szűk mozgásterű törékeny pénzügyi egyensúlyt jelez elő.

5. KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

A dolgozat közben felmerült következtetéseimet és javaslataimat, ebben a fejezetben részletezem.

Következtetések:

- A különböző mutatók értékeiből látszik, hogy a település fejlődött különböző igénybevett támogatásoknak köszönhetően, a falu életkörülményei javultak, viszont a 2024-es évre visszaesés figyelhető meg, melyek a forgóeszközök arányának csökkenése is mutat.
- Ha a bevételek és kiadások arányát nézzük megfigyelhető, hogy a kiadások az évek folyamán növekedtek, a bevételek 2021-es évhez képest növekedtek, de ha figyelembe vesszük a kiadások üteme gyorsabban növekedik, mely az elkövetkezendő években fizetőképtelen állapotot idézhet elő, mely végül gazdasági visszaeséshez vezethet. Jelen pillanatban formailag egyensúlyban van, de tartalékjai alacsonyak.

Javaslatok:

- Beruházások folytatása a további igények és a falu fejlődésének fenntartása érdekében
- További munkahelyteremtés vállalkozások és vállalatok behozatalának támogatása a településre, ezzel további munkahelyteremtés, ingázások csökkentése és fiatalok elvándorlásának megakadályozása
- A pénzügyi biztonság megtartása kiadások racionalizálása az alacsony pénzügyi tartalékok miatti kockázat csökkentése érdekében
- újabb pályázatok igénybevétel az infrastrukturális fejlődés javítása érdekében
- közösséget építő programok növelése

6. ÖSSZEFOGLALÁS

A helyi önkormányzatoknak fontos szerepe van Magyarországon, mert az ő feladatuk a települések működtetése, valamint a lakosság jólétének biztosítása. Magyarnándor község önkormányzata egy kis településen működik, ezért a pénzügyi döntéseknek nagy hatásuk van a helyi közösségre.

A 2021-2024 időszak sok nehézséget hozott az önkormányzatok számára. A járványidőszak, az energia válság és az infláció miatt megnöttek a kiadások, miközben a bevételek nem mindig tartottak lépést ezzel. Emiatt különösen érdekes megvizsgálni, hogyan tudta Magyarnándor önkormányzata kezelni ezeket a kihívásokat és fenntartani a település működését.

A téma azért fontos, mert segít megérteni a kisebb önkormányzatok gazdálkodását, valamint hogy milyen tényezők befolyásolják pénzügyi helyzetüket a gazdaságban.

A dolgozatom célja az volt, hogy számításokon keresztül, valamint éves beszámolók és mérlegek segítségével egy reális, valós képet nyújtsak Magyarnándor község önkormányzatáról, pénzügyi helyzetéről a 2021-2024 közötti időszakban.

A továbbiakban bemutattam a dolgozatomban az államháztartás felépítését és működését, majd önkormányzatok feladataival, költségvetésével gazdálkodásával folytattam.

Későbbiekben Magyarnándor településtörténetét mutattam be, mely tartalmazta földrajzi elhelyezkedését, előnyeit és hátrányait egyaránt. Ezáltal bemutattam, hogy milyen lehetősége és adottságok állnak rendelkezésére a községnek. Bemutattam a település fejlődéséhez szükséges nyertes pályázatok összességét, amelyek nagy mértékben hozzájárultak fejlődéséhez. A következő fejezetben a település önkormányzatának bemutatásával folytattam, kitértem a feladataira és felépítésére is.

A harmadik fejezetben a község pénzügyi elemzésére tértem át, melyet egy SWOT analízis elemzéssel kezdtem, amiből kiderül a község erősségei, gyengeségei, lehetőségei és veszélyei. Ezt követi a mérleg elemzése, valamint kitértem a bevételek és kiadások elemzésére is. 2021 és 2024-es átfogó időszakot megvizsgálva pénzügyi mutatók segítségével, arra jutottam, hogy a bevételek és kiadások aránya 2021 és 2023 között nagyobb tartalékkal rendelkezett, 2024-re viszont a bevételek elérték a kiadások értékét. Ennek oka az önkormányzat jövőbeli fejlesztéseinek tervezete. A pénzügyi mutatók segítségével

megállapítottam, hogy a következő években, ha nem megfelelően gazdálkodnak adósságot növelhetnek.

Összességében látható, hogy az önkormányzat jelenleg pénzügyileg stabil, de elkövetkezendő években óvatosan kell bánni a fejlesztésekkel, annak érdekében, hogy ezt a stabilitást fent is tudja tartani és ne halmozzon fel túl sok tartozást. Viszont a fejlesztésekre szükség van annak érdekében, hogy a község színvonalát és fejlődését fenntartsa.

7. IRODALOMJEGYZÉK

- ATKÁRI J. (2010, Budapest): Önkormányzati gazdálkodás; Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége 33 oldal.
- ATKÁRI J. (2010, Budapest): Önkormányzati gazdálkodás; Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége 28 oldal.
- BATHÓ F., BENDE-SZABÓ G., NAGY Á. (2002): Általános államháztartási ismeretek, Budapest, Magyar Közigazgatási Intézet 94 oldal
- BORDÁS P. (2017): Önkormányzati adósságkezelés és költségvetési gazdálkodás 137.oldal
- BOROS A., BUDAI B., FEIK CS., SZALAI A., TÁBIT R., TEMESI I. (2008): Az önkormányzati működés alapjai Polgármester Akadémia 58.oldal
- DEMETER P., FARKAS S., FÜREDI-FÜLÖP J., GYŐRFFI D., GYŐRFFI GY., PRINTZ J. (2011): Az önkormányzatok pénzügyei, Budapest, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Részvénytársaság 422 oldal
- FELLEGI M. (2010): Pénzügyi ismeretek, Miskolc, Miskolci Egyetemi Kiadó 262 oldal
- GYERGYÁK F. (2024): A közös önkormányzati hivatalok igazgatási szerepének alakulása 78-79 oldal
- GYŐRFFI D., VIGVÁRI A. (2009, Budapest): A közpénzügyek nagy kézikönyve; Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. 1113 oldal.
- HEGEDŰS SZ., LENTNER CS., MOLNÁR P (2023): Múlt és jövő: az önkormányzati (vagyongazdálkodás új útjai az adósságkonszolidációt követően 51.oldal
- HOFFMAN I. (2019): A községi önkormányzati fakultatív feladatellátás lehetőségei napjainkban, Homo Oecologcius Alapítvány – Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége Budapest, 2019 141.oldal
- KOLOZSI P. (2017): Közpénzügyek és államháztartás, Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 104 oldal
- KOVÁCS R., BEKÉNYI J., KÓNYA L. F. (2016): Önkormányzatok jogállása, Dialóg Campus Kiadó Budapest 20.oldal

LENTNER CS. (2015, Budapest): Pénzügyi és költségvetési igazgatás NKE Nonprofit Szolgáltató Kft 12.oldal

LENTNER CS. (2019, Budapest): Önkormányzati pénz-és vagyongazdálkodás; Dialóg Campus Kiadó 164 oldal.

Magyarnándor honlapja: <https://www.magyarnandor.hu/>

Magyarnándor Község beszámolója (2021): <https://or.njt.hu/eli/450746/r/2022/6>

Magyarnándor Község beszámolója (2022): <https://or.njt.hu/eli/450746/r/2023/7>

Magyarnándor Község beszámolója (2023): <https://or.njt.hu/eli/450746/r/2024/4>

Magyarnándor Község beszámolója (2024): <https://or.njt.hu/eli/450746/r/2025/5>

Magyarország Alaptörvénye: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100425.atv>

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény:

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100189.tv>

NÁDASI L. (2010): A fiskális politika sokrétűsége 158.oldal

NOVOTNIK J. I, VARGA S. (1998, Budapest): A helyi önkormányzatok pénzügyi szabályozási rendszere és gazdálkodása; Osiris Kft. 106 oldal.

SIMON J.: Önkormányzati gazdálkodás az elszámolási és beszámoló rendszer fogságában. Tér és Társadalom 23. évf. 2009/4 162.oldal

TÉGLÁSI A. (2018): Az állam szervezete Dialóg Campus Kiadó Budapest 240.oldal

VIGVÁRI A. (2002): Közpénzügyek, önkormányzati pénzügyek, Budapest, KJKKERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. 379 oldal

8. ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Magyarnándor község elhelyezkedése	13
2. ábra: Magyarnándor bölcsőde	14
3. ábra: Magyarnándor piactér.....	15
4. ábra: SWOT elemzés.....	19
5. ábra: Eszközök aránya 2021 és 2024 között	22
6. ábra: Források aránya 2021 és 2024 között.....	27
7. ábra: Tőkeáttételi mutatók összehasonlítása	31
8. ábra: Bevételek alakulása 2021-2024.....	32
9. ábra: Kiadások alakulása 2021-2024.....	33
10. ábra: Bevételek és kiadások összehasonlítása 2021-2024.....	33

9. TÁBLÁZATJEGYZÉK

1. táblázat: Magyarnándor önkormányzat eszközök értékeinek alakulása 2021-2024 között .	20
2. táblázat: Befektetett eszközök és forgóeszközök arányának számított értéke	21
3. táblázat: Befektetett eszközök elemei 2021-2024 között.....	23
4. táblázat: Forgóeszközök elemei 2021-2024 között.....	24
5. táblázat: Források alakulása 2021-2024 között.....	25
6. táblázat: Források aránya 2021-2024	27
7. táblázat: Kötelezettségek elemei 2021-2024.....	28
8. táblázat: Magyarnándor Község tőkeáttételi mutatóinak vizsgálata 2021-2024.....	30
9. táblázat: Magyarnándor összes bevétele és összes kiadása 2021-2024	31

10. NYILATKOZATOK

MATE Szervezeti és Működési Szabályzat

III. Hallgatói Követelményrendszer

III.1. Tanulmányi és Vizsgaszabályzat

6.13. sz. függeléke: A MATE egységes szakdolgozat / diplomadolgozat / záródolgozat / portfólió készítési útmutatója

4.2. sz. mellélete: Nyilatkozat a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió nyilvános hozzáféréseiről és eredetiségéről (módosítva: 2025. október 16.)

NYILATKOZAT

szakdolgozat

A hallgató neve: Szóllósi Soma
A Hallgató Neptun kódja: H48LJ9
A dolgozat címe: Magyarország község önkormányzat gazdálkodásának elemzése
A megjelenés éve: 2025
A konzulens intézetének neve: Külföldfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet
A konzulens tanszékének a neve: Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat¹ egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem. Továbbá kijelentem, hogy a dolgozat elkészítése során alkalmazott mesterséges intelligencia-eszközök (pl. szöveggenerálás, nyelvi javítás, fordítás, adatelemzés) használata nem helyettesítette a saját kutatási és alkotói munkámat, azok alkalmazását a források között vagy a módszertani részben feltüntettem, és a szakmai-etikai elvárásoknak megfelelően jártam el.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottnak tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitóri rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitóri rendszerében.

Kelt: 2025 év 11 hó 05 nap

Szóllósi Soma
Hallgató aláírása

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

Hallgatók, doktoranduszok nyilatkozata mesterséges intelligencia (MI) alkalmazásáról

1. Általános adatok

Hallgató neve:	Szóllósi Soma
Neptun-kódja:	H48LJ9
Képzési szint (a megfelelőt jelölje X-szel):	☒ BSc/BA ☐ MSc/MA ☐ Doktori (PhD) ☐ Egyéb:
Tantárgy neve/kódja*:	Szóllósi_Soma_H48LJ9_2025_B-GYO-N-HU-PUSZV
A munka címe:	Magyarnándor község önkormányzat gazdálkodásának elemzése

* doktori értekezés esetén nem kitöltendő

2. Nyilatkozat az MI használatáról

Alulírott, etikai felelősségem teljes tudatában az alábbi nyilatkozatot teszem:

(Kérjük, válasszon egyet az alábbi lehetőségek közül!)

A) Nem alkalmaztam mesterséges intelligencia rendszert vagy szolgáltatást.

(Amennyiben ezt jelölte, a további táblázatok kitöltése nem szükséges.)

B) Alkalmaztam mesterséges intelligencia rendszert vagy szolgáltatást.

(Kérjük, töltsse ki a vonatkozó táblázatokat!)

3. A mesterséges intelligencia használatának részletezése

I. TÁBLÁZAT: Asszisztensi vagy kisebb mértékű felhasználás (pl. fordítás, nyelvi korrektúra, ötletelés stb.)

(Ezen felhasználások esetében a konkrét promptok és válaszok csatolása nem szükséges.)

A felhasználás célja	Alkalmazott MI-eszköz neve és verziója	Érintett rész (ha nem a szöveg egészére vonatkozik)

II. TÁBLÁZAT: Jelentős tartalmi hozzájárulás (pl. egy teljes ábra vagy egy hosszabb szövegrész generálása)

(Ezekben az esetekben a felhasznált kulcsfontosságú promptok és az MI által adott nyers válaszok dokumentálása és a munka mellékletében való csatolása szükséges.)

3/A. Oktató által előírt kiegészítő szabályok (ha vannak)

Amennyiben az adott tantárgy oktatója vagy témavezetője az MI-eszközök használatára vonatkozóan külön szabályokat vagy elvárásokat határozott meg, kérjük, az alábbi mezőben foglalja össze ezeket:

Pl. az MI használatának tilalma bizonyos feladattípusokra; csak konkrét eszköz használata engedélyezett; eltérő hivatkozási elvárások; dokumentációs forma stb.

Oktató vagy témavezető által előírt szabályok:

.....
.....
.....
.....

4. Minden hallgatóra vonatkozó nyilatkozat:

Kijelentem, hogy az MI által esetlegesen generált tartalmakat minden esetben kritikailag felülvizsgáltam, szerkesztettem és a munkába illesztettem. A leadott munka minden eleméért, annak eredetiségéért és tudományos helytállóságáért teljes körű felelősséget vállalok. Tudomásul veszem, hogy a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem a benyújtott munkát mesterséges intelligencia detektorral ellenőrizheti, és eljárást kezdeményezhet, amennyiben a nyilatkozatom valótlan vagy hiányos.

Kelt: Gyöngyös, 2025. 11 hó 05 nap

Szalósi Gona

Hallgató aláírása

TM

Konzulens/Témavezető aláírása

NYILATKOZAT

Szőllősi Soma (név) (hallgató Neptun azonosítója: _H48LJ9_) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom¹.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*2}

Kelt: Gyöngyös, 2025.11.10.

belső konzulens

¹ A megfelelő aláhúzendó.

² A megfelelő aláhúzendó.